

isolering; hans jag-medvetande vidgar sig till ett vi-medvetande. Den liturgiska, bundna bönen är gemenskapsskapande på ett helt annat sätt än vad förkunnelsen någonsin kan bliva. Den är en allas bön för alla, en bön, i vilken vi efter den helige Paulus' ord söka bära varandras bördor.

Det är icke i den enskildes individuella fromhet vi ha att söka den levande religiösa aktivitetens huvudkälla. Och det är icke där, som den har sina djupaste rötter. Dessa ha i stället sitt fäste i och suga sin näring ur det religiösa samfundets korporativa liv, sådant detta kommer till synes i kulten. Och därför betyder också kultens förfall det religiösa livets förfall.

Axel Haerberger.

Årsredogörelser.

A. Kyrkosångens Vänners Centralkommitté

har hållit årsmöte i Stockholm den 7 januari under Biskop Auléns ordförändeskap. Samtliga stiftskretsar, med undantag av Härnösands, voro representerade. En tyst minut ägnades åt minnet av den under året bortgångne domkyrkokantor S. Lundin från Växjö.

Ur protokollet meddelas följande: Lunds stiftskrets utser två revisorer jämte en suppl. att granska 1948 års räkenskaper. Ansvarsfrihet beviljades för 1946 års räkenskaper, liksom för samarbetskommittens räkenskaper. Komminister Torbjörn Wikmarks förslag till inledningstext rörande anvisningen för bröllops- och begravningsmusik antogs. Dock skulle en överarbetning av detsamma först äga rum. Anslag beviljades dels till denna tidskrift, dels till distribuerandet av psalmlista för folkskolan.

Arbetsutskottet fick i uppdrag, att förhandla med Diakonistyrelsen om

utgivandet av lämplig kyrkomusik, att hos densamma göra en framställning om K. S. V:s deltagande i planläggandet och utförandet av framtida konferenser angående gudstjänstliv och teologi,

att konferera med Radioutskottet och doktor Erik Kj. Linder om utformande av ritual för radions aftongudstjänster,

att inför kommittén för 1947 års musikutredning framhålla K. S. V:s intressen, speciellt vad beträffar den kyrkomusikaliska utbildningen vid seminarierna och vid universiteten.

Den sittande styrelsen, bestående av herrar G. Aulén, ordf. A. Nygren v. ordf. G. Grefberg, sekr. och bibl. Karl G. Gustavsson, kassör samt H. Weman och W. Ahlén, omvaldes.

Gabriel Grefberg.

sekr.

P. M. till herrar kretsombud, sekr. och kassaförvaltare:

1. Lundakretsen utser 2 revisorer jämte en suppleant att granska centralkommitténs räkenskaper för år 1948. Med anledning därav fattar kretsen beslut samt meddelar härom till kantor Karl G. Gustafsson, Gökhem före den 1 december 1948.
2. Protokollsutdrag, utvisande kretsarnas beslut angående ärenden från centralkommitténs senaste årsammansträde skola före den 1 dec. 1948 tillställas undertecknad.
3. Motioner till 1948 års sammanträde

den 7 januari 1949 insändas till undertecknad före den 1 dec. 1948.

4. Årsavgiften insändes till kantor Karl G. Gustafsson, Gökhem, före den 1 december 1948.

5. Redogörelse för kretsarnas verksamhet under år 1948 insändas till undertecknad under loppet av december månad i år.

Stockholm, Prästgatan 18 den 20 januari 1948

Gabriel Grefberg.

sekr.

B. Stiftskretsarnas verksamhet under år 1947.

Ärkestiftets stiftskrets: Sällskapet K. S. V. i Ärkestiftet har under år 1947 anordnat liturgisk-kyrkomusikaliska dagar i Sigtuna den 19—20 januari. Syftet med dagarna angavs i inbjudan på följande sätt: »Våra kurser ha tidigare präglats av de övningar, kring vilka vi samlats. Dagarna i Sigtuna vilja om möjligt nå djupare. I gudstjänster vilja vi söka uppbyggelse, och i samtal hoppas vi kunna vinna ökad klarhet om de mål och medel, som kunna bidra till förståelsen för den liturgiska sången ute i församlingarna och för de oss givna nya gudstjänstformerna.» Sigtuna-stiftelsen och Mariakyrkan bildade den yttre ramen för samtal och gudstjänster. Av gudstjänster firades kompletorium och nattvardsgudstjänst enligt högtidligare formen i Maria-kyrkan. Tidebön lästes i stiftelsens Olaus-Petri-kapell. Samtal höllos om »Liturgiens anda», inlett av teol. dr. Gustaf-Adolf Danell och om »Ett rikare gudstjänstliv» med inledande ord av missionssekreterare

Hjalmar Brundin och kantor Herbert Ilar. Utom övningar för de förekommande gudstjänsterna övade organisterna liturgiskt orgelspel under domkyrkoorganisten Henry Wemans ledning och prästerna liturgisk sång under ledning av rektor Ingvar Sahlin. Dagarna räknade 26 fasta deltagare.

Örsundsbro den 30 december 1947.

Erik Magnusson,

sekr.

Skara stiftskrets: K. S. V. hade årsmöte i Skara den 3 mars. Räkenskaperna, som balanserade på kr. 6,491:42 och utvisade en behållning på kr. 4,847:78, godkändes. Stiftskollekten utgjorde kr. 2,186:15. Under året ha liksom föregående år hållits s. k. *Kontraktsgagar* för präster och organister med övning i liturgisk sång, koralsång och orgelspel. Dessa dagar ha omfattats med stort intresse och komma säkerligen, om de

fortsätta, att få stor betydelse för kyrkomusiken i stiftet. — Vid *Präst-mötet i Skara den 25—27 juni* höll K. S. V. en musikstund i domkyrkan första dagen med följande program:

1. Så skön en väg ej finns på jord Runbäck
2. Församl. sång: Ps. 206:3, 4.
3. Sommarpsalm W. Ahlén
4. Skåden liljorna G. Nordquist

Efterföljande aftonbön var enligt Mässboken II. Kören var då placerad i ena sidokoret. På andra dagens afton hölls gudstjänst till bortgångna ämbetsbröders minne. Ordningen följde i huvudsak den som finnes i Evangelisk Tidegård: Till de dödas minne. Som inledning till aftonbönen utförde kören Widéns Requiem. — Ett flertal *Sånggudstjänster* och *koralaftnar* ha av de olika kretsarna hållits i olika delar av stiftet. Två större Kyrkosångsdagar hade planerats i Alingsås och Vänersborg med rektor Ingvar Sahlin som ledare, men dessa ha ännu ej förverkligats. — K. S. V. har under året ingått såsom medlem i Västergötlands Körförbund och därmed också ingått i Sveriges Kyrkosångsförbund och Sveriges Körförbund samt prenumererat på de olika förbundens tidningar. Till Tidskriften Svenskt Gudstjänstliv har kretsen detta år lämnat ett bidrag på 50 kr. — Som styrelse har fungerat följande: Kyrkoh. Sam. Melin, ordf., kyrkoh. G. Nordquist, v. ordf., kyrkoh. E. H. Cederbom, kantor A. Lundin och komm. B. Fridén, dirigenter, komm. C. Th. Ekelöf, kassaförvaltare, fru Anna Fredin och syster Gudrun Andersson, ledamöter.

Gullsprång den 5 jan. 1948.

Erik H. Cederbom,
sekr.

Strängnäs stiftskrets: Den kyrkomusikaliska verksamheten i Strängnäs stift under det gångna året präglas i första hand av den med stor förväntan emotsedda Rikskyrkosångshögtiden i Östersund i juni månad. Ett energiskt och målmedvetet förberedelsearbete under vårmånaderna kulminerade i den till c:a 350 man uppgående stiftskörens medverkan i rikskörens program. Det största intresset tilldrog sig helt naturligt stiftskörens separata framträdande i J. H. Romans »Davids 112:e psalm» för bl. kör, stråkorkester och orgel. Enligt den närvarande expertisens samstämmiga vitsord blev framförandet mycket gott. Verket dirigerades av domkyrkoorganisten Rudolf Norrman. Redan tidigare hade emellertid såväl å cappel-lahymnerna som ovannämnda Roman-komposition framförts vid två skilda tillfällen av Strängnäs stifts kyrkosångsförbund på initiativ av domkyrkoorganisten Norrman. Vid en konsert i Askers kyrka den 27 april fingo således de tillstäddsekomna sångarna en försmak av rikskyrkosångsprogram-mets hymner, under ledning av 1:e förbundsdir. Rudolf Norrman och 3:e förbundsdir. Einar Lundqvist, Hallsberg. Vid ytterligare en konsert med i huvudsak samma program i Örebro Olaus Petri kyrka den 11 maj medverkade förutom de tidigare nämnda också undertecknad med ett par orgel-soli.

Rikskyrkosångshögtiden blev en oförgätlig upplevelse, och det torde ej vara för mycket sagt, att det fortsatta kyrkosångsarbetet å respektive hemorter märkbart livats av de starka intryck och rika impulser sångarna därvid mottogo. Denna omständighet torde ej i ringa mån ha medverkat till den oväntat stora tillslutning, som kom stiftsförbundets kyrkosångsdag den 16 nov. i Katrineholm till del.

Med hänsyn till den nyligen avhållna rikshögtiden och med tanke på det omfattande förberedelsearbetet till 1948 års jubileumshögtid för stiftsförbundet, begränsades denna kyrkosångsdag med årsmöte till en dag. Även programmet för den avslutande musikgudstjänsten blev så tillvida av blygsam uppläggning, som blott tre à cappellahymner voro nyinstuderade. Av dessa förtjänar särskilt nämnas Gunnar Thyrestams »Johannes såg så klar en syn». Samtliga förbundsdirigenter voro i elden och vidare medverkade separat Katrineholms kyrk kör under musikedirektör Herman Friedners ledning samt kantor Gunvald Hallinder, Malmköping med orgelsoli. Kyrkoherde Sigurd Håkansson talade om tonen från himlen och i anslutning därtill om kyrkosångens förmåga att vara en återklang av budskapet från ovan. Dagsprogrammet hade tidigare upptagits av repetitioner omedelbart följt av årsmöte.

C:a 325 sångare hade mött upp till dagens kyrkosångsdag, ett vittnesbörd så gott som något om kyrkosångens förmåga att samla vår tids människor till tempeltjänst.

Nyköping den 21 dec. 1947.

Ake Kullnes.
sekr.

Lunds stiftskrets: Från K. S. V:s inom Lunds Stift verksamhet under året kan nämnas, att en två dagars instruktionskurs i mässmusiken hållits i Lund i april månad. Till kursen hade inbjudits tio kyrkomusiker och lika många präster. Under hösten och våren komma i Stiftet att anordnas kurser kontraktvis med kursdeltagarna från april-kursen som ledare.

Styrelsen för K. S. V. inom Lunds Stift vill i detta sammanhang erinra om den hemställan som tidigare gjorts,

att Centralkommittén undersöker möjligheterna att få valda delar ur mässmusiken inspelade på grammofonskivor och hänvisar till föregående år inlämnad motion.

Lund i december 1947,

Josef Hedar.

Växjö stiftskrets: Under året har Sällskapet anordnat kurs i kyrkomusik och talt teknik i Ljungby 28—30 juli. Till kursen hade inbjudits präster, kantorer och övriga intresserade. Ledare och medverkare i kursen har varit musikedirektör D. Murgård, Karlskrona, talpedagog Knut Vikrot, Lund, domkyrkosyssloman Per Edwall, Växjö samt kyrkoadjunkt F. Gjerulf, Ljungby och kyrkoherde I. Arlid.

Kursen öppnades av kyrkoherde J. Wahlgren i Nybro. Kostnaderna för kursen har bestridits av K. S. V, som även utdelat ett antal resebidrag åt deltagare.

Blädinge den 23 dec. 1947.

Gunnar Johansson.
sekr.

Göteborgs stiftskrets: Tisdagen den 9 sept. anordnades i samband med prästsällskapets sammanträde en musikstund i Domkyrkan. Därvid utfördes under domkyrkoorganisten Herman Asplöfs ledning Max Regers Julkantat för kör, soli och stråkorkester. Programmet upptog dessutom bl. a. kompositioner av Händel, Mendelssohn m. fl.

Under året har av kollektmedel utdelats kr. 750:— till stipendier åt kyrkokörer inom stiftet för understödande av deras verksamhet.

Göteborg den 5 jan. 1948,

Tore Hulthén.
Kyrkoadjunkt
sekr.

Stockholms stiftskrets: När Centralkommittén sammanträdde den 7 januari, kunde den och andra intresserade lyssna till musik av Morén, G. A. Ericson, J. H. Roman och naturligtvis den store Bach. Det var kantorn i Hedvig Eleonora, direktör Valdemar Söderholm, som stod för denna musikandakt i sin kyrka med biträde av sin kör, Ingrid Eksell, Carl Skylling och David Wikander. Så inleddes året för Stockholmskretsens del.

Vårt årsmöte firades den 5 juni med en utflykt, som sent skall glömmas, till de sköna helgedomarna i Botkyrka, Salem, Grödinge och Sorunda. Komminister Ragnar Stenberg och doktor Einar Erici stodo för sakkunskapen, när det gällde målningar, altarskåp och orglar. Alla voro vi överens om att denna lustvandring i skön medeltida konst var mycket givande.

Vid årsmötet, som hade förlagts till Arsta havsbad, omvaldes den avgående styrelsen. Direktör Walde-
mar Ahlén sköter alltså fortfarande ordförandeklubban med den äran. Han avtackades för sin insats till kretsens fromma under året av v. ordf. komminister Torbjörn Wikmark.

Den 25 oktober samlades en del av kretsens medlemmar under Storkyrkans mäktiga valv för att vara med om helgsmålsbönen denna lördagskväll. Kompositioner av David Wikander, Rolf Karlsen och Finn Viderø fram-

fördes. Liturg i kompletoret var pastor Per Olof Sjögren. Vidare medverkade Storkyrkans kantor, direktör Claes Göran Stenhammar, medlemmar ur Storkyrkans kör samt Schola Cantorum. Vid orgeln satt Storkyrkans organist, direktör David Wikander.

Efter helgsmålsbönen var det föredrag av Direktör Harald Göransson i Storkyrkans församlingssal. Han tog oss med på en resa till Frankrike, och vi fingo lyssna till Solesmesmunkarnas sköna gregorianska sång. Grammfon-skivor förmedlade på ett ypperligt sätt dess toner till oss, som satt och undrade om inte en av förklaringarna till den gregorianska sångens undångömda plats i svenskt liturgiskt sammanhang är att söka i vår bristande förmåga att utföra denna sång så att människor tycker om den. Föredragshållaren ansåg, att man kunde fordra, att gregoriansk sång lärdes i kantors- och prästutbildningen. Han gav också många intressanta inblickar i musiklivet i Frankrike av i dag.

Under året har kretsen i enlighet med Centralkommitténs rekommendation utsett kontraktsombud i stiftet. Kretsen har också stått som medinbjudare till en fortbildningskurs, anordnad av Schola Cantorum i sommar.

Stockholm den 31 december 1947.

Karl Erik Fridbom.
sekr.